

Vydává Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy v Praze ve spolupráci s Českou národní bankou a Ministerstvem financí ČR ve vydavatelství Economia, a. s., Praha

© Fakulta sociálních věd UK Praha

Adresa redakce: Vinohradská 49
120 74 Praha 2

Tel.: (02) 22 25 00 36 nebo: (02) 215 93 171
Fax: (02) 215 93 203

Šéfredaktor: Doc. Ing. Zdeněk Tůma, CSc.
Výkonná
redaktorka: Mgr. Renata Nováková

Publishers: Faculty of Social Sciences of the Charles University, Prague, in Cooperation with the Czech National Bank and the Ministry of Finance of the CR in Publishing House Economia, Prague

© Faculty of Social Sciences of the Charles University, Prague

Editor's Office: Vinohradská 49
120 74 Prague 2
Czech Republic

Editor in Chief: Zdeněk Tůma

OBSAH

Ivan PILIP: Exposé k návrhu státního rozpočtu ČR na r. 1998 89

Jan HANOUSEK – Evžen KOČENDA: Mone-
tární vazby na českém mezibankovním trhu
..... 99

Iva RITSCHLOVÁ – Miroslav HÁJEK: K me-
todice zjišťování výdajů na ochranu životního
prostředí 110

Ze zahraničí

Milan GUBA: Peněžní agregáty v měnové po-
litice vybraných zemí 119

Daňové judikáty

Výběr ze soudních rozhodnutí ve věcech daní
č. 1–2/98 130

Uprostřed čísla:

**Quarterly Economic and Fiscal Bulletin of
the CR No 13**

CONTENTS

Ivan PILIP: Exposé to the Proposal of the
State Budget for 1998 89

Jan HANOUSEK–Evžen KOČENDA: Czech
Money Market: Emerging Links Among Inter-
est Rates 99

Iva RITSCHLOVÁ – Miroslav HÁJEK: Met-
hodology for Calculating Environmental Ex-
penditures 110

Abroad

Milan GUBA: Monetary Aggregates in the Mo-
netary Policy of Selected Countries ... 119

Tax Judicial Decisions

Abstract from Court Decisions Concerning
Taxation No 1–2/98 130

In the middle of this issue:

**Quarterly Economic and Fiscal Bulletin of
the CR No 13**

*Autorská práva vykonává vydavatel (viz § 4 zák. č. 35/1965 Sb. ve znění změn a doplňků). Užití částí nebo celku publikovaných textů – vč. publikovaných zpracovaných znění judikátů –, rozmnožování a šíření jakýmkoli způsobem (zejména mechanickým nebo elektronickým) bez výslovného svolení vydavatele je **zakázáno**.*

Ediční kruh: Doc. Ing. Aleš Bulíř, MSc., CSc., Ing. Petr Dvořák, Ing. Věra Kameníčková, CSc., Prof. Ing. Michal Mejstřík, CSc., Ing. Karel Půlpán, CSc., Ing. Ondřej Schneider, Ing. Miroslav Singer, PhD., Mgr. Kateřina Šmídková, Doc. Ing. Zdeněk Tůma, CSc. (předseda), Doc. Ing. Miloslav Vošvrda, CSc.

Redakční rada: Doc. Ing. Aleš Bulíř, MSc., CSc., Ing. Petr Dvořák, Gabriel Eichler, Ing. Michaela Erbenová, Ph.D., Ing. Milena Horčicová, CSc., Ing. Miroslav Hrnčíř, DrSc., Prof. Ing. Kamil Janáček, CSc., Ing. Tomáš Ježek, CSc., Ing. Jiří Jonáš, Ing. Jan Kláček, CSc., Ing. Pavel Kysilka, CSc., Ing. Ivan Kočárník, CSc. (předseda), Ing. Jiří Kurnert, Prof. Ing. Michal Mejstřík, CSc., Ing. Jan Mládek, CSc., Prof. Ing. Lubomír Mičoch, CSc., Ing. Jiří Pospíšil, Doc. Ing. Zbyněk Revenda, CSc., Ing. Pavel Štěpánek, CSc., Doc. Ing. František Turnovec, CSc., Doc. Ing. Zdeněk Tůma, CSc., Prof. Dr. František Vencovský, Prof. Ing. Karol Vlachynský, CSc.

K metodice zjišťování výdajů na ochranu životního prostředí

Iva RITSCHELOVÁ – Miroslav HÁJEK*

Výdaje na ochranu životního prostředí patří mezi rozšířené a poměrně často užívané ukazatele úrovně péče o životní prostředí. Nezbytným předpokladem zajištění vypovídající schopnosti ekonomických analýz, které tyto ukazatele využívají, je jednoznačné vymezení zjišťovaných dat.

Jedním z rozhodujících momentů, které doposud bránily tomu, aby byly jednotlivé informační zdroje o objemu finančních prostředků vynakládaných na ochranu životního prostředí vzájemně porovnávány a propojovány, byla odlišná metodika, konkrétně rozdílná obsahová specifikace ukazatele „výdaje na ochranu životního prostředí“. Důsledkem této difference v pojetí výdajů na ochranu životního prostředí byla kromě jiného praktická nemožnost kvantifikovat takový celkový objem sledovaných výdajů na ochranu životního prostředí, který by neobsahoval duplicitní zaúčtování některých položek nebo v němž by naopak některé výdajové položky nechyběly.

Situace by se však měla zásadně změnit v souvislosti s úpravou obsahové specifikace investičních aktivit na ochranu životního prostředí užívané pro zjišťování Českého statistického úřadu a přijetím nové rozpočtové skladby pro veřejné rozpočty.

Vývoj metodiky statistického zjišťování výdajů na ochranu životního prostředí

Zjišťování objemu hmotných investic na ochranu životního prostředí jsou Českým statistickým úřadem prováděna od roku 1986 v rámci statistického šetření „Investiční výstavba“. Investiční akce na ochranu životního prostředí jsou zjišťovány jednak globálně na národní, příp. i nižší správní úrovni v podobě souhrnných informací za jednotlivé investory a jednak na úrovni jednotlivých investičních akcí. V rámci těchto tzv. „jmenovitých akcí“ jsou sledovány všechny stavby ekologického charakteru, na něž bylo vydáno stavební povolení a u nichž výše jejich rozpočtových nákladů přesahuje 5 mil. Kč., příp. stavby, na něž byla poskytnuta individuální dotace ze státního rozpočtu. Údaje o těchto stavbách jsou sledovány průběžně od vydání stavebního povolení až do vydání kolaudačního rozhodnutí.

* Ing. Iva Ritschelová, CSc. – Český statistický úřad, divize Ústí nad Labem
Ing. Miroslav Hájek – Ministerstvo financí ČR
Článek vznikl na konci 1. pololetí 1997.

TABULKA 1 Hmotné investice na ochranu životního prostředí

v mil. Kč/Kčs b. c.

rok	1990	1991	1992	1993	1994	1995
hmotné investice	6 048	9 376	16 954	19 890	28 272	32 252

zdroj: ČSÚ

TABULKA 2 Vyfakturované práce a dodávky na vybraných stavbách k ochraně životního prostředí podle zdrojů financování

v mil. Kč/Kčs b. c.

rok	1992	1993	1994	1995
počet staveb	491	532	567	660
zdroje financování celkem	12 488	11 888	17 214	17 570
v tom: vlastní zdroje	5 246 ^a	4 820	8 334	8 152
úvěr	1 622	1 181	2 633	3 524
dotace ze státního rozpočtu	5 521	4 634	5 170	4 188
ze zahraničí	99	696	635	956
ostatní	.	557	442	750

^a včetně ostatních zdrojů

zdroj: ČSÚ

V období let 1986–1990 byly investiční akce na ochranu životního prostředí definovány jako samostatné stavby a ostatní investiční opatření vedoucí ke zlepšení současného stavu životního prostředí. Podle programového zaměření byly akce členěny na:

1. akce k ochraně čistoty vod,
2. akce k ochraně čistoty ovzduší,
3. akce k využití nebo likvidaci odpadů,
4. rekultivace půdy poškozené důsledky těžební a důlní činnosti, rekultivace složišť a skládek odpadů.

V období od roku 1992 do roku 1995 bylo sledování investic na ochranu životního prostředí rozšířeno o akce zaměřené na omezení působení fyzikálních faktorů na životní prostředí, tzn. akce přispívající ke snížení hladiny hluku, intenzity elektromagnetického pole a radioaktivního záření.

Vývoj statisticky zjištěných investic na ochranu životního prostředí v letech 1990–1995 podle výše uvedené metodiky je zachycen v *tabulce 1*.

Struktura finančních zdrojů se stala součástí statistického zjišťování v roce 1992, kdy v rámci statistických šetření staveb na ochranu životního prostředí byly rozlišovány čtyři a o rok později pět finančních zdrojů: vlastní zdroje, úvěry, dotace ze státního rozpočtu, zdroje ze zahraničí a ostatní zdroje. V uvedeném členění se informace o zdrojovém krytí jmenovitých staveb na ochranu životního prostředí objevily poprvé ve Statistické ročence ČSÚ za rok 1994.

Z hlediska potřeby odstraňování duplicit při kvantifikaci celkových výdajů na ochranu životního prostředí bylo nedostatkem tohoto zjišťování to, že výsledky zjišťování poskytovaly přehled o finančních zdrojích jen u omezeného počtu staveb. Vedle toho nebyly zcela jednoznačně vymezeny jednotlivé finanční zdroje. Např. při zařazování finančních zdrojů získaných z Fondu národního majetku záleželo v podstatě na rozhodnutí FNM, zda tyto prostředky vykáže jako dotace ze státního rozpočtu, nebo zda je zařadí mezi ostatní zdroje; obdobně tomu bylo u Státního fondu životního prostředí. Výsledky zjišťování jsou uvedeny v *tabulce 2*.

TABULKA 3 Náklady vynaložené na realizovaných stavebách na ochranu životního prostředí podle programového zaměření

a) v roce 1995

v mil. Kč b. c.

počet staveb	vynaložené náklady celkem	z toho:				
		ochrana vody	ochrana ovzduší	ekologické nakládání s odpady	rekultivace půdy	redukce vlivu fyzikálních faktorů
660	17 570	6 298	9 016	1 361	82	813

b) v roce 1996

počet staveb	vynaložené náklady celkem	z toho:					
		ochrana vody (s výjimkou podzemní)	ochrana ovzduší a klimatu	ekologické nakládání s odpady	ochrana přírody a krajiny	redukce vlivu fyzikálních faktorů	ochrana půdy a podzemní vody
844	21 415	5 734	12 309	2 378	119	789	86

zdroj: ČSÚ

Nová metodika statistického zjišťování investic na ochranu životního prostředí

Od roku 1996 přistoupil Český statistický úřad v rámci harmonizace statistického zjišťování s EU ke změně klasifikace a vymezení investičních výdajů na ochranu životního prostředí. V současnosti platné členění v rozhodující míře odpovídá „Evropské klasifikaci výdajů a aktivit na ochranu životního prostředí“ přijaté v roce 1994 Konferencí evropských statistiků. Podle nové klasifikace jsou investiční aktivity na ochranu životního prostředí členěny do šesti skupin:

1. ochrana vody (s výjimkou podzemní)
2. ochrana ovzduší a klimatu
3. ekologické nakládání s odpady
4. ochrana přírody a krajiny
5. redukce vlivu fyzikálních faktorů
6. ochrana půdy a podzemní vody

Jako dva základní rozdíly obou metodik lze uvést:

1. Nová metodika vycházející ze standardů klasifikací aktivit na ochranu životního prostředí umožňuje vyšší srovnatelnost s údaji zemí EU.
2. Investiční aktivity jsou členěny místo do pěti do šesti skupin. Obsahová specifikace jednotlivých aktivit zahrnovaných do těchto základních skupin je podrobnější a v některých ohledech širší.¹ Na rozdíl od předchozí metodiky nejsou specifikovány akce, které nemohou být mezi akce na ochranu životního prostředí zařazeny.

Další velmi důležitou změnou, ke které u statistických zjišťování došlo, bylo rozšíření zjišťování zdrojů financování na všechny investice na ochranu

¹ Podrobněji např. Stavby na ochranu životního prostředí v ČR v 1. pololetí 1996. Edice Statistické informace. Praha, ČSÚ 1997.

TABULKA 4 Zdroje financování na realizovaných stavbách na ochranu životního prostředí

v mil. Kč b. c.

rok	vynaložené náklady celkem	vlastní zdroje	úvěr	podpora ze SR	podpora ze SFŽP	granty a dotace ze zahraničí	ostatní
1995	17 570	8 152	3 524	4 188	–	956	750
1996	21 415	11 616	5 039	2 546	1 257	235	722

zdroj: ČSÚ

životního prostředí, tzn. i na investiční akce s rozpočtovými náklady pod 5 mil. Kč. Jako samostatný zdroj financování byl zařazen Státní fond životního prostředí. To znamená, že za rok 1996 je již sledováno šest zdrojů financování: vlastní zdroje, úvěry, podpory ze státního rozpočtu, podpory ze Státního fondu životního prostředí, granty a dotace ze zahraničí a ostatní zdroje. Fond národního majetku byl zařazen mezi ostatní zdroje.

Do jaké míry ovlivní výše uvedené změny specifikace investičních aktivit na ochranu životního prostředí celkový objem investic, je obtížné v současné chvíli odhadnout. S konečným hodnocením bude třeba vyčkat na výsledky zpracování ročního výkazu o investicích a investičním majetku Iv 2-01 za rok 1996. V současné době lze provést pouze meziroční srovnání jmenovitých investičních staveb (*tabulka 3 a 4*).

Vývoj metodiky výdajů na ochranu životního prostředí z veřejných rozpočtů

Sledování výdajů na ochranu životního prostředí z veřejných rozpočtů bylo do roku 1996 poměrně roztržštěné a nebylo sjednoceno nejen ve vztahu ke statistickému zjišťování, ale ani mezi jednotlivými veřejnými rozpočty (státní rozpočet, obce a města, Státní fond životního prostředí).

Výdaje ze státního rozpočtu (tabulka 5) byly definovány jednotlivými programy, které souvisely se zlepšováním životního prostředí a kompenzačními opatřeními na zmírnění následků znečištění včetně zabezpečování pitné vody pro obyvatelstvo. Toto vymezení bylo stanoveno bez ohledu na zahraniční zkušenosti nebo možnou návaznost na statistické zjišťování. Jednalo se například o tyto tituly státní podpory:

- vodohospodářské stavby
- ekologické komunální investice v postižených oblastech
- ekologické investice v hornictví
- protiradonová opatření
- revitalizace vodních toků
- sanace po těžbě uranu
- úspora paliv, zateplování a alternativní zdroje energie
- dotace poskytované Ministerstvem zemědělství ČR
- odstranění škod po sovětském vojsku
- příspěvky zoologickým zahradám
- program péče o krajinu

Snaha o identifikaci výdajů na ochranu životního prostředí v rámci státního rozpočtu se datuje k počátku 90. let v souvislosti se zařazením otázek

TABULKA 5 Výdaje státního rozpočtu na ekologii a pitnou vodu

v mil. Kč/Kčs b. c.

rok	1992	1993	1994	1995	1996
výdaje	10 662	9 118	9 984	9 201	8 325

zdroj: Ministerstvo financí ČR

TABULKA 6 Výdaje územních rozpočtů na životní prostředí a vodní hospodářství (kapitola 702)

v mil. Kč/Kčs b. c.

rok	1992	1993	1994	1995	1996
výdaje	7 135	5 125	12 176	12 875	11 886

zdroj: Ministerstvo financí ČR

souvisejících s ochranou životního prostředí mezi priority státního rozpočtu a s nutností prezentace konkrétních údajů vůči veřejnosti i parlamentu.

Vykazování *výdajů z územních rozpočtů (tabulka 6)* na ochranu životního prostředí vycházelo z dříve platné rozpočtové skladby. Do roku 1996 byly na centrální úrovni prezentovány jako výdaje kapitoly 702, zahrnující paragraf 1202 – Vodohospodářská zařízení, paragraf 4703 – Ochrana přírody a paragraf 4706 – Odstraňování komunálních odpadů. Vzhledem k nejednotnosti metodiky sledování výdajů na ochranu životního prostředí na všech úrovních veřejných rozpočtů jsou tyto údaje nesrovnatelné. Jednotlivé obce vykazovaly výdaje na ochranu životního prostředí podle své úvahy nebo potřeby, spíše jako přehled jednotlivých titulů nebo staveb souvisejících s ochranou životního prostředí na jejich území.² Takovéto údaje jsou srozumitelné pro občany dané obce, jsou však zcela neporovnatelné na celostátní úrovni.

V konečném důsledku při hodnocení celkových výdajů na ochranu životního prostředí nebylo možné výdaje územních rozpočtů porovnávat a sčítat s výdaji státního rozpočtu, a to jak z důvodu odlišné obsahové specifikace výdajů na životní prostředí, tak zejména z důvodu prakticky nemožného odstranění duplicitního započtení některých výdajů ve vztahu ke státnímu rozpočtu. Proto byly tyto údaje uváděny pouze pro orientaci bez možnosti provedení podrobnější analýzy.

Státní fond životního prostředí je účelový státní fond zaměřený na podporu akcí k ochraně životního prostředí. Z tohoto důvodu byly jeho veškeré výdaje zahrnovány do výdajů na ochranu životního prostředí (*tabulka 7*). Přínosem vnitřního členění výdajů je možnost jejich věcné specifikace, tj. členění na jednotlivé složky životního prostředí; to například umožňuje sledovat, zda jsou podporovány prioritní oblasti podle státní politiky životního prostředí. Důležitá je i možnost členění podle příjemců podpory, což je nezbytné pro odstranění nežádoucích duplicit při vykazování, zejména vůči regionálním rozpočtům.

² Jako příklad lze uvést rozpočet hl. m. Prahy na rok 1997 uveřejněný v Hospodářských novinách dne 26. května 1997; zde jsou uvedeny jednotlivé tituly, které podle úvahy Magistrátu hl. m. Prahy souvisejí s ochranou životního prostředí.

TABULKA 7 Výdaje Státního fondu životního prostředí

v mil. Kč/Kčs b. c.

rok	1992	1993	1994	1995	1996
výdaje	1 404	2 895	3 588	4 915	4 645

zdroj: Státní fond životního prostředí

TABULKA 8 Výdaje Fondu národního majetku

v mil. Kč/Kčs b. c.

rok	1992	1993	1994	1995	1996
výdaje	0	9	139	819	936

zdroj: Fond národního majetku

Výdaje z *Fondu národního majetku* jsou zahrnovány také do státních výdajů, a to v souvislosti s úlohou FNM při řešení ekologických závazků v procesu privatizace (*tabulka 8*). Jeho úloha je časově omezena obdobím transformace ekonomiky, kde sehrává důležitou úlohu při privatizaci státního majetku. Jeho existence je proto dočasná. Nejedná se o státní fond ve smyslu rozpočtových pravidel republiky a není proto součástí veřejných rozpočtů.

Mezi výdaje na ochranu životního prostředí jsou zahrnovány výdaje spojené s podporou řešení škod na životním prostředí v oblasti kontaminace podzemních vod, kontaminace zeminy a nezabezpečených skládek škodlivých odpadů. Z důvodů nedostatečné evidence výdajů však nelze vyčíslit výdaje v podrobnějším členění podle těchto oblastí a uvádí se proto pouze celková částka.

Při stanovení celkových státních výdajů³ na ochranu životního prostředí je třeba vycházet z toho, že tyto výdaje se rovnají součtu výdajů z centrálních zdrojů, tzn. státního rozpočtu, Státního fondu životního prostředí a Fondu národního majetku. Přitom je možné současně tyto výdaje označit jako státní podpory, neboť podstata metodiky vykazování spočívala do roku 1996 v sumarizaci programů souvisejících s ochranou životního prostředí a opomíjeny jsou ostatní výdaje související s touto oblastí.

Nová rozpočtová skladba a výdaje na ochranu životního prostředí

Nová rozpočtová skladba byla navržena na základě informačních potřeb pro provádění ekonomické analýzy a zajištění požadavků mezinárodních organizací. Charakteristické jsou dva základní rysy rozpočtové skladby: rozšíření rozsahu tříděných peněžních operací a stanovení pevných kritérií členění transakcí.

Zavedení funkčního třídění rozpočtové skladby od 1. ledna 1997 umožnilo systémové zachycení veřejných výdajů na ochranu životního prostředí. Přínosem je dosažení transparentnosti výdajů a kompatibility s mezinárodními statistickými standardy. Výdaje na ochranu životního prostředí jsou přímo orientovány na prevenci, snížení nebo eliminaci znečištění životního

³ odpovídajících v zahraničí užívaným vládním výdajům (government expenditure)

TABULKA 9 Porovnání položek rozpočtových výdajů a statistického zjišťování výdajů na ochranu životního prostředí

rozpočtové výdaje podle nové rozpočtové skladby		investiční výdaje podle zjišťování ČSÚ
programové zaměření	položka	
ochrana vody	pododdíl 232	Iv 2-01, odd. 175 ř. 03
ochrana ovzduší	pododdíl 371	Iv 2-01, odd. 175 ř. 04
nakládání s odpady	pododdíl 372	Iv 2-01, odd. 175 ř. 05
ochrana půdy a podzemní vody	pododdíl 373	Iv 2-01, odd. 175 ř. 08
ochrana biodiverzity a krajiny	pododdíl 374 a §§ 1037, 2334, 2342	Iv 2-01, odd. 175 ř. 06
redukce působení fyzikálních faktorů	pododdíl 375	Iv 2-01, odd. 175 ř. 07
správa v ochraně životního prostředí	pododdíl 376	nezjišťuje se
výzkum životního prostředí	§ 3780	nezjišťuje se
ostatní činnosti v ekologii	pododdíl 379	nezjišťuje se

prostředí či jiných zátěží spojených s procesem výroby a spotřeby. Veřejné výdaje zahrnují navíc výdaje na státní správu, mezinárodní spolupráci, ekologickou výchovu a osvětu ap. Jednou z předností funkční rozpočtové skladby je kompatibilita s mezinárodně uznávanou klasifikací COFOG⁴, která představuje klasifikaci funkcí vlády (orgánů, které jsou součástí ústřední, regionální a místní správy, a vládou financovaných neziskových institucí).

Při přípravě funkční rozpočtové skladby byly výdaje na ochranu životního prostředí koncipovány za použití doporučení mezinárodních organizací⁵ a jsou v současné době po stránce metodické srovnatelné například se zeměmi Evropské unie.

Zjištění konkrétní částky výdajů je do určité míry komplikováno požadavky některých rezortů, zejména ministerstva zemědělství. Proto například ochrana čistoty vod je v pododdíle 232 – Odvádění a čištění odpadních vod, a nikoliv v oddíle 37 – Ochrana životního prostředí. Výdaje na ochranu životního prostředí tedy neodpovídají pouze jedné položce (oddílu) rozpočtové skladby (*tabulka 9*).

Veřejné výdaje na ochranu životního prostředí nejsou závislé jen na aktivitách realizovaných znečišťovateli přímo příslušnými do veřejného sektoru. Pro vykazování je rozhodující princip financování, tj. kdo platí za činnost na ochranu životního prostředí, nikoliv to, kdo ji realizuje. V tomto pojetí zahrnují veřejné výdaje na ochranu životního prostředí i příslušné transferové platby z veřejného do soukromého sektoru.

Jednou z předností nové rozpočtové skladby je, že umožňuje vyloučení duplicitního započítávání příjmů a výdajů (tzv. konsolidaci), ke kterému by mohlo dojít v souvislosti s finančními toky mezi jednotlivými úrovněmi správy. Konsolidací se tedy rozumí vyloučení vnitřních finančních toků organizace či rozpočtu, za který se sestavuje výkaz.

V souvislosti se sledováním veřejných výdajů je třeba upozornit, že investice na ochranu životního prostředí realizované v České republice jsou převážně realizovány formou tzv. koncových technologií. V případě investic zaměřených na prevenci lze do výdajů na ochranu životního prostředí zahrnout pouze tu část, která prokazatelně přispívá ke zlepšení životního prostředí.

⁴ Classification of the Functions of Government

⁵ např. Evropský statistický úřad

Jak jsme již uvedli, Fond národního majetku výdaje podle nové rozpočtové skladby nevykazuje. Výdaje na ochranu životního prostředí z tohoto fondu jsou proto definovány jako dříve, a to podporami opatření k odstranění ekologických závazků v průběhu privatizace podle usnesení vlády č. 455/1992 a 123/1993. Ke zjištění celkových výdajů musejí být přičteny k údajům za veřejné rozpočty podle nové rozpočtové skladby.

Rozpočtové výdaje a statistické zjišťování

Přijetím nové rozpočtové skladby se obsahová specifikace výdajů na ochranu životního prostředí MF a ČSÚ velmi přiblížila. Pro názornost je uvedeno základní porovnání v *tabulce 9*.

Z uvedeného srovnání je zřejmé, že při kvantifikaci celkových sledovaných výdajů na ochranu životního prostředí za rok 1997 vycházející ze zmínovaných základních informačních zdrojů (statistická zjišťování ČSÚ, veřejné rozpočty) již bude možné bez větších obtíží v rozhodující míře odstranit duplicitní započítávání investičních výdajů.

Další postup při zpřesňování metodiky výdajů

Přes výrazný posun, který byl v oblasti metodiky zjišťování a upřesňování výdajů na ochranu životního prostředí učiněn, nelze považovat dosažený stav za zcela uspokojivý. Vzhledem ke skutečnosti, že Fond národního majetku nebude vykazovat podle nové rozpočtové skladby, je třeba počítat s tím, že nebude možné v plném rozsahu vyloučit duplicitní započtení některých výdajů.

Pokud se týká kvantifikace celkových, nikoliv pouze sledovaných, národních výdajů na ochranu životního prostředí, bude v dalším období nezbytné zaměřit pozornost zejména na problematiku upřesnění specifikace a rozšíření možností zjišťování neinvestičních výdajů.

LITERATURA

HÁJEK, M. – RITSCHELOVÁ, I.: Makroekonomické posouzení výdajů na ochranu životního prostředí. *Finance a úvěr*, 1996, č. 2, s. 72–78.

KINŠT, J.: Nová rozpočtová skladba od roku 1997. Praha, Pragoeduca 1996.

Opatření v rozpočtové skladbě. *Finanční zpravodaj*, 1996, č. 6, s. 233–260.

Stavby na ochranu životního prostředí v ČR v roce 1995. *Edice Statistické informace*. Praha, ČSÚ 1996.

Stavby na ochranu životního prostředí v ČR v roce 1996. *Edice Statistické informace*. Praha, ČSÚ 1997.

Methodology for Calculating Environmental Expenditures

Iva RITSCHLOVÁ – Czech Statistical Office, Division Ústí nad Labem
Miroslav HÁJEK – Ministry of Finance of the CR, Prague

Data on environmental expenditure are important indicators of the status of a country's environmental policy. The credibility of this environmental expenditure data stems from a precisely defined methodology for data collection which, by definition, creates the possibility of comparing these expenditures with those of other countries. The authors of the article discuss the development of Czech expenditure specifications and compare them to the methodologies used in European Union countries. Since 1996, collection of environmental expenditure statistics in the Czech Republic has been in accordance with methodology used in the European Union. A new public budget system was introduced in the Czech Republic in 1997. This system eliminates expenditure redundancies and specifies categories of environmental expenditure. A method of improving the current system of data collection is described in the conclusion.